

การใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตผิดอย่างไร

กรณีที่จะนำเสนอในฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญากับข้าราชการ ฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ และใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต คดีนี้จำเลยเป็นข้าราชการตำแหน่งเกษตรจังหวัดแห่งหนึ่ง สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งถือเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนจากสำนักงานเกษตรจังหวัด จากผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีหน้าที่จัดการและดูแลรักษาเงินที่สำนักงานเกษตรจังหวัดได้รับมอบหมายจากผู้เสียหาย (กรมส่งเสริมการเกษตร) แต่จำเลยได้ใช้อำนาจในตำแหน่งสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาขออนุมัติยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการที่ไม่ได้มีการจ่ายจริง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่ไม่ได้ไปจริง เพื่อเป็นค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มที่จ่ายเกินจริง โดยจำเลยเป็นผู้อนุมัติและสั่งจ่ายเช็คโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดระเบียบ แล้วนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยเอง และยังให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำใบสำคัญส่งใช้เงินยืมอันเป็นเท็จ แม้จำเลยจะอ้างว่าการเบิกจ่ายเงินมีเจ้าหน้าที่อื่นดูแลก็ตาม แต่ในฐานะที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการก็ยังคงมีหน้าที่จัดการและรักษาเงินดังกล่าวด้วย คดีนี้ศาลวินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยเป็นวิธีการเบียดบังเอาเงินที่จำเลยมีหน้าที่ต้องจัดการและรักษาเพื่อให้เงินมาอยู่ในครอบครองของจำเลยแล้วเบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการทุจริตเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และการสั่งการและการดำเนินการโดยมิชอบถือเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายต่อรัฐและผู้เสียหาย เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ ด้วย พิเคราะห์แล้วให้ลงโทษจำคุก รวม ๓๙ ปี ๕๒ เดือน และให้คืนเงินแก่ผู้เสียหายตามจำนวนที่กำหนด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๔/๒๕๖๖)

จากคดีตัวอย่างดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่า การที่ข้าราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงาน ทั้งในฐานะเป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาต การอนุมัติ ตามที่ได้รับมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทน หรือการดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วแต่กรณี ทุกท่านต้องพิจารณาสั่งการให้ถูกต้อง รอบคอบ ไม่กระทำการหรือสั่งการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายในทางทุจริต และไม่เพียงแต่หัวหน้าส่วนราชการเท่านั้นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างระมัดระวัง เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาก็เช่นเดียวกันต้องปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการอย่างเคร่งครัดเช่นกัน เพราะถึงแม้จะอ้างว่าตนไม่ได้กระทำการทุจริตโดยตรง แต่การกระทำเช่นคดีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อเอื้อประโยชน์กับผู้อื่นที่มีเจตนาเบียดบังทรัพย์ไปเป็นของตนเอง หากตรวจพบก็ต้องถูกดำเนินการทางวินัย และให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนร่วมกับผู้กระทำการทุจริตด้วยเช่นกัน